

A HALÁSZAT MINDEN ÁGAZATÁT FELÖLELŐ SZAKLAP.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET ♦♦ SZERKESZTI: UNGER EMIL DR

::: Kéziratok és szakkérdések :::
a szerkesztőség címére küldendők.

Előfizetési díjakat és hirdetések az
Országos Halászati Egyesület
(Budapest, V. ker. Kossuth Lajos-tér 11
::: II. emelet 213.) fogad el. :::

Szerkesztőség: Budapest,
II., Herman Ottó-út 15. sz.

M. Kir. Halélettani és Szenny-
viktisztító Kísérleti Állomás

MEGJELENIK EGYELŐRE MINDEN HÓ KÖZEPÉN.
Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nemtagoknak előfizetési díj: {
Egész évre 12 pengő.
Fél évre 6 pengő.
Külföldre egész évre 16 pengő.
Állami alkalmazottaknak 50%-os kedvezmény jár.

::: Verantwortlicher Redakteur: :::
Dr. EMIL UNGER.

::: Administration: Ungarischer :::
Landes Fischerei Verein,
BUDAPEST, V.,
::: Kossuth Lajos-tér 11. II. 213. :::

Redaktion: Kgl. Ung. Ver-
suchsstation für Fischerei-
biologie und Abwässerbe-
seitigung, Budapest,
II., Herman Ottó-út 15. sz.

HALÁSZAT — (FISCHEREI)

FACHBLATT FÜR DIE GESAMTINTERESSEN DER FISCHEREI
Organ des Ungarischen Landes Fischerei Vereins Budapest.

TARTALOM: Az édesvízi halak húsának kémiai összetétele. *Lindmeyer Antal.* — A fenékhorgászás kérdéséhez. *Jolánkai Vilmos.* — „A folyóvizek mederrészeinek kotrása halászati szempontból” című cikk margójára. *Bernáth István.* — Társulatok—Egyesületek. — Külföldi lapszemle. — Ujdonságok—Vegyesek. — Irodalom—Könyvismertetés. — Árjegyzések—Hirdetések.

INHALTSANGABE FÜR DAS AUSLAND: Die chemische Zusammensetzung des Fleisches der Süßwasserfische. — Zur Frage der Fischerei mit Grundangeln. — Antwort auf einen Artikel über die Wirkung der Flussregulierungen. — Gesellschaften und Vereine. — Auslandschau. — Neuigkeiten — Literatur. — Fischpreise. — Annoncen.

Valamennyi olvasónak boldog
újévet kíván
a Szerkesztő.

Az édesvízi halak húsának kémiai összetétele.

Írta: *Lindmeyer Antal.*

Élelmiszereink, amelyeket részben az állatvilágból, részben a növényvilágból szerzünk be, tartalmazzák a legfontosabb tápanyagokat: a fehérjéket, zsírokat és szénhidrátokat.

Az élelmiszerek kettős feladatot teljesítenek: egyrészt ellátják az emberi testet mindazon szükséges anyagokkal, amelyek a sejtszövetek képződésére, pótlására alkalmasak; a test formáinak kiképzését lehetővé teszik, másrészt fűtőanyagot szállítanak a testnek, hogy hőmérséklete állandóan ugyanaz maradjon és végül a testet az izommunkához szükséges energiával látják el, vagyis a test anyagcsere forgalmában előálló hő-, energia- és anyagvesztéseket pótolják, az emberi testet a létfenntartásához és kifejlődéséhez szükséges anyagokkal látják el.

Lavoisier óta tudjuk, hogy az emberi szervezet a tápanyagokat emésztés útján elégeti, miközben meleget fejleszt. A tápanyagok energiát szolgáltató értékét kalóriákban adják meg, vagyis abban a hőmennyiségben, amely szükséges arra, hogy 1 kg víz hőmérsékletét 1° C-al emelje.

Az emberi testben a tápanyagok elégetésekor illetve megemésztésekor a fehérjék 4:1 kalóriát, a szénhidrátok közel ugyanannyit, a zsírok ellenben több mint megegyező arányban, vagyis 9:3 kalória meleget termelnek.

A Rubner által felállított isodynamikai törvény szerint a szerveztápanyagok a bennük levő energia arányában helyettesíthetők egymást; így tehát 2:2 g fehérje, vagy 2:2 g szénhidrát helyettesíthet 1 g zsírt.

Míg a növényi szervezet szintetikus úton szervetlen sókból építi fel fehérje molekuláit, addig az emberi test fehérje szükségletét kénytelen kész növényi és állati fehérjékből fedezni.

A táplálkozás fiziológiájában az isodynamika törvényén kívül még a minimum törvényére is figyelemmel vannak, mely szerint a legfontosabb tápanyagokból legalább a minimumot kell felvenni, áll ez különösen a fehérjékre, amelyekből a minimumra okvetlenül szükségünk van.

A minimum törvényével szorosan összefügg a vitaminok fontossága is.

Az emberi szervezetre csakis a vegyes táplálkozás előnyös, úgy a fehérjére, szénhidrátra, valamint a zsírra egyaránt szükségünk van; egyedül fehérje, fehérje és zsír, fehérje és szénhidrát szervezetünket igen erősen igénybe venné, amit előbb-utóbb az emésztő és kiválasztó szerveink megsínylenének.

A táplálkozás, amint az ismeretes, bizonyos mennyiségű fehérjét kíván; forrásai a levágott állatok húsa, a tojás, a sajt, a hüvelyes vetemények stb.

A húsféleségek zsír- és fehérje tartalmuk révén a legfontosabb élelmiszereinket alkotják. A fogyasztó a fehérjeszükségletét legszívesebben hússal fedezi, mivel az állati fehérjék egyrészt könnyebben emészthetők, másrészt a húskételek elkészítésénél, sütésénél, főzésénél keletkező íz és aroma semmi mással nem pótolható.

A húskok közül a halhús mint néptáplálék és mint könnyen emészthető hús igen nagy jelentőséggel bír. A szegényebb népréteg leginkább az olcsó tömegárut vásárolja, a jobb módú fogyasztó réteg a jobb minőségű árut keresi, hogy vele étrendjét változatosabbá tegye.

Az olaszok a hal húsát, ha 5%-nál kevesebb zsírt tartalmaz, soványnak, azonfelül zsírosnak minősítik.

A halhús fehérje tartalma 16%-22%-ra rúg és majdnem egyenértékű a disznóhúsféjével.

A zsiroshal húsa mint általában a zsiroshús, mindig kevesebb vizet tartalmaz mint a soványhal húsa, ennél fogva az előbbinek energia értéke nagyobb az utóbbiéénál, amit úgyis fejezhetünk ki, hogy az energia értéke fordítva arányos a víz tartalommal.

A szárított-, sózott- és füstölthál energia értéke ennél fogva nagyobb a friss halénál, ezzel szemben azonban sokkal nehezebben emészthető.

Általánosságban a halhús energia értéke alacsony a kevés zsírtartalom miatt, aki tehát nehéz testi munkát végez, annak még szénhidrátokban gazdag, kenyeret, krumpelit és más növényi eredetű élelmiszereket is kell felvennie; ezzel szemben azonban a fogyasztó egy könnyen emészthető fehér húsféleségre tesz szert, amely nem rágós, nem túlságosan zsíros, amit még az emésztő szervi bajban szenvedő és a lábadozó beteg is baj nélkül fogyaszthat.

A halhús fehérjéi a borjú húseihez képest könnyebben emészthetők, ami valószínűleg azzal függ össze, hogy a halhús fehérjéi egyszerűbbek az utóbbiéénál.

A hús azonfelül, hogy fehérje-forrás még mint vitamin-forrás és mint vitamin-megtakarító is fontossággal bír. Nincs még egy tápanyag, amely oly kevés vitamin-pótlást igényel, mint az állati fehérje-táplálék, vagyis a hústáplálék.

Centanni¹ tanulmányai szerint az embernek épúgy mint a mindentevő állatoknak is az összes vitaminokra szüksége van. A vitaminban szegény konzerv húskokhoz

friss főzelékés gyümölcs fogyasztandó. A vitaminokról, mint titokzatos alkatrészekről Botazzi² szerint alig tudnak többet annál, hogy minimális mennyiségben szükségesek a táplálkozásra; az egészséges és változatos étrend általában ezeket a különböző és emberi táplálkozásra, szükséges vitamin forrásokat biztosítja. A vitaminokra való tekintettel a kizárólagosan konzervekkel való táplálkozás kerülendő.

A halhús foszfortartalma mint csontképző anyag és a nucleoproteinek, valamint az állati nedvek és vér alkatrésze igen fontos szerepet tölt be.

A halhús minimális mennyiségben jódot is tartalmaz, épúgy mint a többi húsféleség is.

A jódtartalmú tápanyag fogyasztása előnyös az anyagcsere-betegségekben szenvedőknek.

A modern higienia teljesen elvetette azon véleményt, mely szerint a halhús okozta mérgezés gyakoribb lenne a többi húsmérgezésnél.

Az állati eredetű tápszereink közül halak húsa az, amely közelebből érdekel bennünket. Hogy az egyes halhúsokat a legfontosabb tápanyagtartalomra nézve összehasonlíthassuk, erre a célra szolgál a kémiai vizsgálat, amely a húsnak víz-, fehérje-, zsír- és hamutartalmát adja meg.

Hazai halaink vizsgálatára vonatkozólag a multban csak Tripszky Hiador dr-nak „Az Erdélyi Halászat Ismeretéhez 1908 Kolozsvár“ című munkájában feltüntetett néhány adat állott rendelkezésünkre, a többi adat külföldi vizsgálatokra vonatkozott, ahol a haltenyésztés feltételei mások mint nálunk és még abból az időből valók, amikor a haltenyésztés még kezdetlegesebb viszonyok között gyakoroltatott és valószínűleg csak folyami halak vagy nem etetett tavipontyok húsa került vizsgálat alá, amit biztosan megállapítani nem lehet, csak a pontyhús alacsony zsírtartalma enged arra következtetni.

Így talán nem végzek felesleges munkát ha a mai modern haltenyésztéssel termelt halak húsnak kémiai összetételének vizsgálatával foglalkozom és az eddig rendelkezésünkre álló adatokat néhány vizsgálatot kibővítem, talán ebből is találunk a haltenyésztéssel foglalkozó tógazdák a halhústermelés irányítására, illetve a halhús-fogyasztás előmozdítására útmutatást.

A halhús kémiai összetételének adatait az alábbi táblázatok tüntetik fel.

I. sz. táblázat.

Halfaj	Származási helye	Súly kg	100 g halhús tartalmaz gramm							100 g szárazanyag tartalmaz gramm				A vizsgálatot végezte
			Víz	Fehérje	Zsír	Hamu	Össz.	Emészth. fehérje	Phosp.	Fehérje	Zsír	Hamu	Össz.	
Ponty	—	—	78.90	15.71	4.57	—	—	—	—	—	—	—	—	dr Tripszky Hiador
Csuka	—	—	79.50	18.35	0.66	—	—	—	—	—	—	—		
Compó	—	—	80.00	17.47	0.39	—	—	—	—	—	—	—		
Sügér	—	—	78.80	17.46	1.40	—	—	—	—	—	—	—		
Dévér	—	—	78.70	16.18	4.09	—	—	—	—	—	—	—		
Ponty	Tógazdasági	2.83	73.38	16.91	8.79	0.92	100.0	—	0.19	63.52	33.02	3.46	100.0	Lindmeyer Antal
"	"	3.60	68.32	19.26	11.53	0.89	100.0	17.94	0.16	60.79	36.40	2.81	100.0	
"	"	2.23	70.76	17.14	11.24	0.86	100.0	15.85	—	58.62	38.44	2.94	100.0	
"	"	2.75	63.92	13.29	21.99	0.80	100.0	11.86	—	36.83	60.95	2.22	100.0	
Harcsa	"	1.85	76.83	18.61	3.53	1.03	100.0	17.19	—	80.32	15.24	4.44	100.0	
Fogas	Balaton	0.50	78.80	19.48	0.64	1.08	100.0	18.02	0.24	91.89	3.02	5.09	100.0	
Süllő	Velencei	1.50	78.38	20.04	0.45	1.13	100.0	—	0.21	92.69	2.08	5.23	100.0	
Ragadozó 5n (Balán)	Dunai	3.47	75.96	18.44	4.72	0.88	100.0	16.99	—	76.71	19.63	3.66	100.0	
Csuka	Balaton	0.77	80.02	18.44	0.46	1.08	100.0	16.99	0.20	92.29	2.30	5.41	100.0	
Compó	Tiszai	0.25	80.02	16.41	2.43	1.14	100.0	—	0.18	82.13	12.16	5.71	100.0	

¹, ² Prof. Gustavo Brunelli. Gli studi sull' alimentazione ittica per il maggiore consumo dei prodotti della pesca. Bolletino di pesca, di piscicoltura e di idrobiologia Gennaio-Febrario 1932. 20. oldal.

II. sz. táblázat.

Halfaj	100 g hús tartalmaz gramm				A vizsgálatot végezte. (Az adatok származnak)
	Viz	Fehérje	Zsír	Hamu	
Ponty	73.38	16.91	8.70	0.92	Lindmeyer Antal
"	68.32	19.26	11.53	0.89	" "
"	70.76	17.14	11.24	0.86	" "
"	63.92	13.29	21.99	0.80	" "
"	78.90	15.79	4.77	—	History of Fishes, Norman [retéhez
"	78.90	15.71	4.57	—	Dr Tripszky H. Erdélyi halászat ismer-
" term. táplálékkal tenyésztett ...	76.80	21.90	1.10	—	Die Karpfenzucht Dr K. Knauthe
" " " " " " " "	76.97	21.86	1.09	1.33	Chemie der menschlichen Nahrungs
" " " " " " " "	79.89	17.55	1.42	1.14	u. Genussmittel. Dr I. König
Harcsa... ..	76.83	18.61	3.53	1.03	Lindmeyer Antal
Fogas	78.80	19.48	0.64	1.08	" "
Süllő	78.38	20.04	0.45	1.13	" "
"	79.87	18.93	0.20	1.00	Dr I. König
Pisztráng	80.05	17.96	0.74	—	History of Fishes
Csuka	80.02	18.44	0.46	1.08	Lindmeyer Antal
"	79.50	18.35	0.66	—	Dr Tripszky H.
"	79.50	18.76	0.66	—	History of Fishes
" középérték	79.60	18.40	0.50	—	K. Knauthe
" " " " " " " "	79.84	18.33	0.47	1.00	Dr I. König
Compó... ..	80.02	16.41	2.43	1.14	Lindmeyer Antal
"	80.00	17.47	0.39	—	Dr Tripszky H.
Sügér	78.80	18.45	1.40	—	History of Fishes
"	78.80	17.46	1.40	—	Dr Tripszky H.
" középérték	79.48	18.53	0.70	—	Dr I. König
Kecsege	78.59	18.08	1.90	1.43	Dr I. König
Dévér keszeg	78.70	16.19	4.09	—	History of Fishes
" " " " " " " "	78.70	16.18	4.09	—	Dr Tripszky H.
Kárász... ..	74.20	21.60	2.40	—	K. Knauthe
"	80.82	17.63	0.48	—	Dr I. König
Mocsári kárász, erősen degenerált	69.30	19.40	8.80	—	K. Knauthe
Veresszárnyú koncér	67.30	14.60	13.30	—	" "
" " degenerált	65.40	14.20	16.20	—	" "
" " gyors növesű	73.60	16.20	9.40	—	" "
" " " " " " " "	67.03	14.56	13.25	—	Dr I. König
Fehér hal, Leuciscus albunus ...	72.80	16.81	8.31	—	Dr I. König
Ragadozó őn (Balin)	75.96	18.44	4.72	0.88	Lindmeyer Antal
Szélhajtó kűsz	72.80	16.80	8.10	—	K. Knauthe
Kurta baing... ..	70.40	17.20	10.60	—	" "
Fürge csele... ..	64.70	17.30	14.60	—	" "
Tüskés pikó... ..	66.20	16.80	15.40	—	" "
Kövi csík	68.20	15.60	14.80	—	" "

Az I. számú táblázat a saját, valamint Tripszky Hiador vizsgálati adatait szemlélteti.

A II. számú táblázatban mint összefoglaló táblázatban a rendelkezésemre álló külföldi adatok is felvannak sorolva.

A III. számú táblázat egyéb húsfélelégek kémiai összetételét adja meg.

A vizsgálat eredményeit feltüntető táblázatokból megállapítható, hogy a halhús víztartalma átlag az egyéb húsfélelégek víztartalmától alig tér el, vagy csak kevéssel magasabb; kivételt képez a kövér sertés- és libahús, amelyek, mint erősen zsíros húsok, lényegesen kevesebb vizet tartalmaznak.

A vizsgált halhúsok 63.92—80.82 % vizet, az egyéb húsfélelégek, a kövér sertés- és libahús kivételével 66.8—78.8 % vizet tartalmaznak.

A felsorolt vizsgálati adatok tanúsága szerint a halhús 13.29—21.90 % fehérjét, a gyakrabban fogyaszt-

tott egyéb húsfélelégek átlag 18.1—20.5 % fehérjét tartalmaznak; ettől nagyobb eltérést mutatnak a kövér sertés-hús 14.3 %, a libahús 15.9 % és a vadnyúlhús 23.3 % fehérjetartalommal.

A rendelkezésünkre álló adatok szerint a halhúsok zsirtartalma 0.2—21.99 %-ra rúg. Rendszerint a nagy harcsa és a kizárólag tengerivel etetett ponty húsa sokkal lényegesen magasabb zsirtartalmú lenni. A halzsír oleintartalmánál fogva sűrű olajszerű zsiradék. Eddigi tapasztalatok szerint az árpával és csillagfűrttel etetett ponty húsa nem túlságosan zsíros.

A felsoroltak szerint a ponty-hús zsirtartalma az etetésre felhasznált takarmány minőségétől függ és azzal szabályozható, úgyszintén a hús víztartalma is, amely, mint ismeretes, a hús zsirtartalmával fordítva arányos, vagyis mennél zsírosabb valamely hús, annál kisebb a víztartalma.

Az egyéb húsfélelégek átlag zsírosabbak mint a

III. sz. táblázat.

Húsféleségek	100 g hús tartalmaz g		
	Víz	Fehérje	Zsír
Sovány marha	76.3	20.5	1.8
Kövér „	71.0	19.0	7.7
Sovány borjú	78.8	19.8	0.8
Kövér „	72.8	18.9	7.4
Félkövér juh	76.0	18.1	5.8
Sovány sertés	72.6	19.9	6.8
Kövér „	47.4	14.3	37.3
Ló	72.3	21.7	2.5
Vadnyúl	74.2	23.3	1.1
Házinyúl	66.8	21.5	9.8
Őz	75.7	19.8	1.9
Sovány tyúk	76.2	19.7	1.4
Kövér „	70.0	18.5	9.3
Vadkacsa	70.8	22.6	3.1
Liba	38.0	15.9	45.6

halhúsok és 0.8—45.6 % zsírt tartalmaznak, kivéve a lóhúst, a vadhúsokat, a sovány borjú-, sovány marha és sovány tyúk húsát. Ezek zsírtartalma 0.8—3.1 % között mozog.

Míg a tógazdaságokban etetéssel tenyésztett ponty zsírtartalma 4.57—21.99 %-ot tett ki, addig a felsorolt vizsgálati adatok tanúsága szerint a természetes haltáplálékon élő ponty 1.1—1.42 % zsírtartalmat mutatott.

Dr W. Schäperclaus³ szerint a zsírlerakódás foka egyrészt a tápanyagtól, másrészt a halak egyéni alkattól és korától is függ. E. Naumann vizsgálatai szerint az 1 nyaras ponty 1.09 %, az intenzív etetéssel tenyésztett 3—4 nyaras galíciai ponty 13.81 % zsírt tartalmazott. A zsírtartalom általában annál magasabb, minél jobban gondoskodnak a halak tápanyag szükségletének kielégítéséről.

A fenékhorgászás kérdéséhez.

Tekintetes Szerkesztő Úr!

Bernáth István tagtárs a HALÁSZAT folyó év szeptember, október, és november havi számaiban „A fenékhorgokkal való halászás kérdése” címmel közzé tett közleményében megtanított mindenkit, hogy miként kell a horgászást szakszerűen kezelni s mikor mit kell a horgokra felrakni.

Kellőképpen megindokolt mindent s indokainak bizonyításához mellékelt különböző nagyságú horgokat is, s végeredményben megállapította, hogy a fenékhorgászás nincs kártevő hatással a halászatra.

Engedje meg Szerkesztő úr, hogy a fenti cikkhez pár szóval mi is hozzá szóljunk, — előre is kijelentve, hogy a cikkíróval semmi szín alatt sem akarunk további vitába bocsátkozni —.

Miután cikkíró néhány horog-mintát küldött, így én is mellékelve küldök 6 darab különböző nagyságú horgot, melyet a mi vízterületünkön leginkább használnak a fenékhorgászok. Már előre megvagyok győződve arról, hogy a mintahorgok összeegyeztetésénél eltérés fog mutatkozni abból a szempontból, hogy a cikkíró horgai a nagyobb halat fogják, míg az általunk küldött horgok a legkisebb halat is megfogják. Tehát az *ilyen*

horoggal igenis meg lehetős pusztítást lehet végrehajtani. Hogy a horgok számozás korlátozása mit ér az életben, erre később kitekerek.

Cikkíró a Duna, mint folyó vizére és állóvizeken való horgászásra hivatkozik, tehát valószínű, hogy a Tisza vizén való horgászással, illetve halászási szokásokkal nem ismerős. Ez nem csoda, ahány vidék annyi fajta ember és szokás.

Cikkíró előadásaiból azt állapítom meg, hogy valószínűleg halászati jog bérlő, vagy halászmester, de nem halászati jog tulajdonos, vagy társulati ellenőrző közeg. Ha ezen állításom igaz, úgy a halász és bérlőnél fontos érdek, hogy minél több halat kivegyenek a vízből, azaz nem törődve, hogy milyen szerszámmal, de legkönnyebb a horoggal, mert azzal nem kell erős munkát végezni, kényelmesen mehet minden. Ha a halász elveti 5—6 vég horgát, időközönként megnézi s ha kis hal van rajta ami neki nem jó, — de ezt ritka halász teszi meg, — a hal száját vagy gyomrát a horoggal kiszakítja, visszadobja, a jó Istenen kívül más nem látta, tehát ki meri ráfogni, hogy a kis horog kis halat pusztít?

Cikkíró 40 éves tapasztalatot említ. Ez rendben van. De mindennek dacára kétséges azon állítása, hogy a horog apró nemes halat nem fog-e meg?

Időközönként jöttek hozzánk dunai halászok, kik csupán csak fenékszinórozással foglalkoztak, s volt alkalmunk őket többször megfigyelni, mikor 1—2 kilométer hosszú horogzsinórt a Tiszán végig elhántak s mikor azt felszedték a zsákmány elég sikerült volt s köztük méreten aluli márna, kecsége, harcsa s más egyéb hal, de nem 1/0, 2/0, 3/0-ás horoggal, hanem vegyesen 3, 4, 5-ös apró horgokkal fogva. Ezzel is azért, mert valószínűleg látta a többi tiszai halásztól, hogy milyen horgot használnak, s olyat szerzett be a Tiszán a dunai halász is.

A horgok használatára nézve olvastuk az ezirányú cikkekben, hogy ám igaz, hogy foghatnak kis nemes halakat is, de ha a horgok méreteit korlátozzuk, vagyis csak nagyméretű horgot engedélyezünk, akkor ez az eset nem következik be. Szép, szép, de kétlem, hogy ezt az életben a társulatok ellenőrizhetik-e? Mert szeptember közepén a felsőtiszai 50 km-es szakaszt végig razziáztuk és kb. 60 drb. 50—100 m hosszú zsinóron találtunk olyan horgokat, amelyek, ahány annyiféle, de a kicsi a legtöbb (3, 4, 5-ös számú). Mármost szeretném én azt a halászati ellenőrzőt látni, aki győzi, bírja türelemmel, költséggel minden horgot végig vizsgálni, mind kimérni, mind ami 3/0-ásnál kisebb, levágni. Hát elképzelheti valaki ezt keresztülvihetőnek? Hiszen akkor 1—2 emberünk egész idő alatt folyton csak utazhat és vizsgálódhat. Erre sem ideje sem pénze az úgyis minimális költségvetéssel dolgozó társulatnak nincs és nem is lehet. Ezt a *horogszám-korlátozást el nem fogadhatjuk*, itt csak tiszta munka segít.

Cikkírónak nem tetszik, hogy az Országos Halászati Felügyelőség 368/1933. számú rendelete egyes pontjait a Szolnokvidéki felsőtiszai halászati társulat magáévá tette s annak érvényt szerzett. A társulat részéről ezt helyesnek tartom ma is, dacára Bernáth úr érveinek, mert a halászati társulatnak nem csak az a kötelessége, hogy a vízszakaszokat bérbé adja, hanem az is, hogy területén a halállomány pusztítását illetve pusztulását *lehetőleg* megakadályozza. A halászokat, különösen a bérlőket, abból, hogy a fenékhorgászatot korlátozzuk, csak annyiban érte ez idén talán kár, mert a kis részes halászok, akik a fenékhorgászásra alapították kényelmes működésüket, a fenékhorgászás beszüntetése

³ Dr W. Schäperclaus Lehrbuch der Teichwirtschaft 25 oldal.

miatt a bérlőnek kevesebbet fizettek, vagy nem fizettek. Az a kishalász azonban, aki rendes halászó szerszámmal dolgozott, egy szót sem szólt, mert működését többi eszközeivel szabadon folytathatta. Ezzel így vagyunk, mindig annak fáj és az kiabál valamiért, aki nem szakmabeli, és akinek a háza ég. Eddig halászati jog tulajdonos részéről ellenkezést nem hallottuk.

A bérlőket azonban pl. ezidén is bőven kárpótolta társulatunk, mert a társulat saját költségén halásztatta le a hullámterekben, kubikokban visszamaradt nemes halivadékokat, ami az idén is 11 métermázsát tett ki. Ezen műveletnél a bérlők még ott sem voltak, dacára, hogy a társulat az ő érdekükben dolgozott.

Hol van itt a halászbérlő és a rendes kishalász tönkretéve?

Hogy egyik-másik társulat miként intézi sorsát és ügyeit, az mindegyik társulat saját ügye, és úgy intézkedik ahogy jónak látja, de Bernáth úr jónak látja a halászati társulatok tagjait tudatlansággal, dilettantizmussal, nemtörődőséggel és hasonló kifejezésekkel illetni és vádolni.

Ezt jelen alkalommal a mi érdekeltjeink nevében visszautasítom. Azt hiszem senkinek sincs joga a maga tudományának előtérbetolásával egy nagy érdekeltséget így aposztrofálni.

Az eddigi hozzászólások alapján mint társulat, álláspontunkat nem látjuk indokoltnak megváltoztatni és nem tartom elegendőnek a fenékhorgok nagyságának korlátozását ezen indokolás mellett sem.

Igen kívánatos volna, ha a halászati társulatok részéről is ezen kérdés megvitatás tárgyát képeznék, mert ezzel adatokat adunk a minisztériumnak a további intézkedések megtételére.

Tiszaroff, 1934. december 3.

Szerkesztő úrnak kiváló tisztelettel:

Jolánkai Vilmos

a Szolnok felső tiszai halászati társulat központi igazgatója.

Szerkesztő megjegyzése:

A folyóvízi fenékhorgászat megengedésének vagy eltiltásának helyessége vagy helytelensége kérdésében a szerkesztő szándékosan nem foglal állást, mert úgy véli legjobban szolgálni a nyíltvízi halászat és a halászok érdekeit, ha helyet ad a lap hasábjain minden, bármelyik oldal felé húzó közleménynek, mely a szerkesztőséghez beérkezik. Csupán arra ügyel, hogy egyetlen közleményben se legyen bárkit is sértő kifejezés. Ha a kéziratok felülvizsgálása alkalmával a szerkesztőség ilyet talál, azt kitörli vagy élet letompítja, de ha az olvasóközönség közül valaki ez után is sértőnek tart valamit, ezért a felelősség a cikk íróját terheli.

A szerkesztő teljes pártatlanságának hangsúlyozása után két érvet hozunk fel itt: Egyiket a fenékhorgászás ellen, egyet pedig mellette.

1. Néhányszor résztvettem dunai fenékhorgászat. A horogsorozat felhúzása alkalmával a legtöbb horgon fenékjáró küllő (*Gobio fluviatilis*), tehát egy igen kisméretű halfaj volt. Valamennyi szájával fogódott meg, bár a horgok elég nagyok voltak. Volt azonban rajtuk több darab jóval méretnél aluli kecsege is. Ezek egyike sem a szájával, hanem a farkával fogódott meg. A kecsege egyetlen farkcsapása elegendő lehet a horog közelében, hogy megfogja, akár kicsi a horog akár nagy, de ha nagyobb a horog, akkor ez még könnyebben megtörténik. Ugyanez mondható a többi fenékjáró halfajra is. Méretnél aluli halak megfogása, elpusztulása,

mindenféle, köztük értékes halak súlyos sebesülések árán való elszabadulása, könnyen és gyakran megtörténik.

2. A fenékhorgászat az egész Dunán és annak jelentősebb mellékvízein mindenütt általánosan ismert és ősidők óta gyakorolt halászati mód, mely az összes dunai államokban ma is dívik. Az Aldunán a legnagyobb nemes halat: a vizát is sorozatos nagy fenékhorgokkal fogják, de használatban vannak ott és másutt a magyar szakaszon használt mindenféle apróbb horgok sorozatai is. Sajnos, hazánk törvényeinek a Duna és Tisza elég kicsi szakaszán tudunk csak érvényt szerezni, s ha a fenékhorgászatot eltiltjuk, az országhatárokon túl tovább fog az folyni, s a mi magyar halászaink hátrányba jutnak a határokon túl (vagy azok mentén) dolgozó halászokkal szemben és a tilalmat nem respektáló — orvhalászokkal szemben, határokon innen és határokon túl —. Mert az orvhalászok — akiknek minden halászat tilos — éppen a fenékhorgászat használatáról fognak legkevésbé lemondani, mert ez a legkisebb befektetést, legkevésbé helyet igénylő, legkönnyebben készíthető és elrejtendő tömegesebb halfogásra való szerszám.

Nemzetközi együttműködés nélkül igen kevés eredmény érhető el a folyóvízi halászat ügyének felkarolására irányuló törekvések útján az egyes dunai államokban. Erre kell törekednünk, amit az Országos Halászati Egyesület nagyérdmú igazgatója hangsúlyozott is a múlt évi nemzetközi mezőgazdasági kongresszuson tartott halászati előadásában.

Egyékbént tudtommal folyamatban van az összes társulatok és bérlők véleményeinek hivatalos beszerzése is erről a kérdésről.

„A folyóvizek mederrészeinek kotrása halászati szempontból“ című cikk margójára.

A „Halászat“ múltévi július hó 15-én és folytatólag augusztus hó 15-én megjelent számaiban L. Kiss Aladár úr a fenti cím alatt egy hosszabb cikkben foglalkozik a folyóvizek medrei kotrásának szükségességével és a kotrásoknak a halászatra, illetve a halszaporodásra való kihatásaival.

Cikkének negyedik bekezdésében azt mondja, hogy „bennünket a kisebb-nagyobb halnevelő folyók és azok egyes szakaszainak kotrásai csak annyiban érdekelnek, amennyiben a folyóvizek halállományának természetes szaporodását elősegítik vagy akadályozzák,“ de azért cikkének egy más helyén azt állítja, hogy „a kotrásoknak múlt és látszólagos kedvezőtlen hatásait csak azok igyekeznek állandó jellegűeknek feltüntetni, akik talán a folyóvizekhez növe, a mának bizonytalan, szegényes és apró sikereiért teljesen figyelmen kívül hagyják a jövő hasznos és egés. séges halászatának gazdaságos lehetőségét“.

Most pedig kezdjük meg a cikknek fontosabb részeit bonckés alá venni.

Teljesen helyes cikkíró azon megállapítása, hogy „a halak zavartalan megpihenésének és megélhetésének a folyóvizek állandó nagyobb sebessége is“ egyik nagy akadály, és abban is igaza van, hogy „a folyóvizek nagyobb sebességével a jövőben már mint állandósult tényezővel számolni kell.“ Igenis számolni kell, mert ezen ténynél nemcsak nemzet- és közzgazdasági, hanem a mai helyzetünkben, különösen pedig a Dunánál még nemzetközi szempontok is igen fontos szerepet játszanak.

De nem tudom elgondolni azt, hogy a folyóvizek medreiben megfelelő távolságokban és hosszúságban 2—8 méteres mélyítések létesítését, hogy és miképp érti,

hisz a mostani kotrógépeink rendszeresen a 0 pont alatt 4—6 méteres mélységig kotornak és mert ezek egymástól meglehetősen lávól szoktak dolgozni, ezek nyomán rendszeresen egy bizonyos hosszúságú, körülbelül 40—50 méter szélességű és — amint már fentebb említettem — meglehetősen mélységű úgynevezett baggergödör (kotrógödör) szokott keletkezni, és így ezek a javasolt mesterségesen létesítendő mélyítések teljesen feleslegessé teszik.

Nem írom alá azon megállapítását, hogy az újonnan létesített „mélyedésekben a hal előbb találja meg a védekezéshez szükséges búvóhelyét és szívesebben „eláll, megfekszik“ olyan helyeken, ahol hosszabb, nyugalmas megmaradását látja“. Ugyanis a folyók medrei a természettől fogva tele vannak zátonyokkal és rövidebb vagy hosszabb mélyedésekkel, amelyekbe az árvizek tuskókat, köveket, sőt nagyon sokszor egész fákat tövestől szoktak sodorni és ezek ott maradván évekig, sőt évtizedekig is, adják a halaknak az igazi búvó- és pihenőhelyet, ahol aztán igazán szívesen „eláll, megfekszik“, mert a háló vagy elmege felette, vagy pedig a halász tudván azt, hogy ott „akad“ van, ezt a helyet egyáltalán meg sem halássza, sőt a nagyobb rablóhalaknak, mint süllőnek, harcsának lesőhelyéül is szokott szolgálni. De a hal természettől fogva igen óvatos és elővigyázatos, és ha állandó tartózkodó helyét felforgatják, oda bír ő nem tér már többé vissza, sőt ha az ő rendszer, megszokott vándor- vagy portyázóútját megbolygatják, úgy egy teljesen más, egészen új vándorutat keres magának, amit a legjobban tudnak bizonyítani a laptoló halászok, mert egy kotrás vagy másmilyen vízszabályozás után a legjobb állótanya úgyszólván máról-holnapra annyi halat sem ad többé, mint egy gyenge mozgótanya.

Helyes azonban cikkírónak a sebes folyás elleni azon védekezési módja, melyben azt mondja, hogy „az anyamederrel összeköttetésben levő, vagy azzal összeköttetésbe hozható kisebb-nagyobb holtágakat, kiszögellő zsákmedreket, fűves mélyedéseket, másszóval a természet által kialakult partrészeket a halak felnevelő-, pihenő- és búvóhelyeivé tegyük“, sőt helyes azon javaslata is, hogy szükségességéből egyéb mélyedések híján e célból a kubik- és anyaggödöröket is használjuk fel. Most pedig jön egy igen figyelemreméltó rész, mely így szól: „hogyan nagy hordereje van ezen, az újabb folyóvízi szabályozások által is folyton szaporodó, valamint a régebbi, de elhanyagolt mellékvízterületeknek a haltöbbtermelés elérésénél. Végeredményben ezek a természetalkotta, folyómenti medrek, holtágak és mélyedések a régi időkben sem tettek más szolgálatot, minthogy a bekövetkezett áradások után önmaguktól halnevelő és halvédő vízterületekké váltak. A mi feladatunk tehát nagyon egyszerű. Pótolnunk kell ezeket a hiányzó folyóparti mélyedésrészeket amelyeket tulajdonképpen magától a természettől vettünk annakidején el, legtöbbszörre a folyóvizek szabályozásai alkalmával.

Alljunk itt meg egy szóra! Ugyanis véleményem szerint ott, ahol ilyen természetes halnevelő és halvédő vízterületek nincsenek, ott a szükséghez képest annyi ilyen kisebb és nagyobb mesterséges halnevelő és halvédő vízterületeket kellene létesíteni és ezen természetes és mesterséges halnevelő és halvédő vízterületeket pedig különleges elbánás alá venni, amennyiben ezen vízterületekre, amelyekben ivadékokat is el lehetne helyezni, egy szigorított, hosszabb ideig tartó halászati tilalmat kellene életbeléptetni és azok meghalászását is szigorúbb feltételekhez kötni.

Nem tudom, hogy gondolja el a cikkíró a meder-kotrásoknak többszöri megszakítását, vagy pár napi szü-

neteltetését és azt, hogy a halvédelmet a kotrási idők alatt is lehetőleg biztosítanunk kell? Hiszen a kotrásoknak többszöri megszakítása vagy pár napi szüneteltetése pénzbe kerül, mert az alkalmazottakat még akkor is fizetni kell, ha a kotrógép, mely nagyon sok esetben magántulajdonra képez, történetesen nem is dolgozik. De a mellett van amúgyis a kotrásoknál annyi olyan időszak, amikor a kotrásokat akaratlanul is hosszabb vagy rövidebb ideig szüneteltetni kell, ilyen pl. üres dereglye hiánya, gépjávitás, nagyobb áradásnál helyváltoztatás stb.

Hogy pedig a kotrások a halszaporodásra nagyon károsak, példának felhozom azt, hogy a folyóvízben ívó tömeghalak, mint az ónos jászok, és a vésettajkú paducok április végén, vagy május hó elején homok- vagy kavicszátonyokra szokták a tavaszi áradások alkalmával ikráikat lerakni, hogy azután a nap melege azokat kiköltse. A kotrógépek azonban a kotrások által ezen két folyami tömeghal természetes ívóhelyeit eltüntetik és őket vándorlásra és más alkalmas ívóhelyek keresésére kényszerítik.

Azokban cikkíró igen nagy tévedésben van a halaknak a zajra való reagálására vonatkozólag. Abban igaza van, hogy az állandó zajt a hal megszokja, sőt annak közelébe is merészkedik, de azon megállapítása, hogy gőzhajó, vagy motoros csónak közeledésénél a horgászás ideje alatt szinte biztosra lehetett venni a halak kapását, és hogy a hal a közeledő zajtól ösztökélve kapta volna be sietve a csalogató élelmet — nem áll, mert a hal nem a közeledő zajtól ösztökélve, hanem mert a közeledő gőzhajó vagy motorcsónak által mozgásba hozott víz ugyanis a fenéken fekvő vagy pedig a fenék felett 2—3 cm-nyire libegő csalétket is mozgásba hozta és ez ösztökélte a halat arra, hogy sietve kapja azt be. Ezt saját, hosszú éveken át folytatott horgászásom tapasztalataként merem állítani, mert sokszor volt oly eset is, hogy a hajótól távolabb is horgásztam, azonban annak közlekedése folytán mozgásba hozott vízben a hal mindenkor jobban harapott.

Hogy pedig a kotrások után milyen lesz a fenék, és hogy milyen lesz a meder, illetve a folyóvíz partjának a széle, nagyon ajánlanám az igen tisztelt cikkírónak azt, hogy midőn késő ősszel vagy télen a Duna szintje a 0 pont alatt van, akkor menne végig a Duna, vagy valamely ágának partján, és alkalma lenne saját szemével láthatni, hogy a partok a kotrások folytán milyen szakadozottak és sok helyen milyen meredek, úgyhogy laptolóval semmi körülmények között ott halászni nem lehet és ha az alacsony vízállás folytán keletkezett zátonyok nem volnának, úgy a laptolóval való halászatot, mely kis vízállásnál a leginkább gyakorlatban levő halászati mód, hosszabb vagy rövidebb időre az illető halászmester szüneteltetni volna kénytelen, mert hiába alkalmazná a „pös“-t (nálunk a Dunán „stréb“-nek nevezik), vagy pedig a halászatnál már divatját mult löszárcsontot.

A halélettani szempont sem teszi kívánatossá a kotrást, mert nemcsak a régi, a halak által megszokott táplálkozási helyeket bolygatja meg, hanem a kotrás által esetleg egy egészen más, milyen haltáplálékunk gyenge termőerejű talajréteg is kerülhet elő, és sok idő kell aztán hozzá, hogy az iszap és a különféle hordalék ismét annyira belepje, hogy a régi feltételeinek valahogyan újra megfelelhessen.

Cikkíró cikkének végfelé azt kérde, hogy miért fogy évről-évre nemes halállományunk, és hogy miért nincsen meg folyóvizeinkben a halaknak normális szaporodási és felnevelődési lehetősége, és ezt a mostani

helytelen folyóvízi halgazdálkodásunkkal és a nem megfelelő irányú nyíltvízi tevékenységünkkel hozza összefüggésbe.

Igaza van. De nem ez, hanem az a legnagyobb baj, hogy míg nálunk a halászatot igen szigorú halászati törvények védik, addig szomszédainknál vagy nagyon hézagos halvédelmi intézkedéseket, vagy pedig semmiféle halászati tilalmat nem ismernek és mindenkor vígan halásznak, sőt nagyon sok helyen rablóhalászatot is űznek. Ezen, az egész halászatra, illetve halszaporodásra rendkívül káros helyzetet ma csak nemzetközi vonatkozásban lehetne kielégítően megoldani.

Igenis, a folyóvizeket kotorni kell, azonban nem halászati, hanem nemzet- és közgazdasági szempontból, mert a kotrás a halászatnak, illetve a halszaporodásnak igenis árt, de ha a meglevő természetes, valamint a létesítendő mesterséges halnevelő és halvédő területeket, amint már említettem, különleges elbánás alá vennék, úgy ezáltal ellensúlyozni lehetne a kotrások által okozott károkat.

Bernáth István.

TÁRSULATOK—EGYESÜLETEK.

A Szolnokvidéki Felsőtisza Halászati Társulat 1934. december hó 20-án tartotta meg rendes évi közgyűlését Szolnokon Szapáry Gyula gróf társulati elnök elnökelete alatt.

Az elnök megnyitó szavai és az évközben érkezett miniszteri rendeletek felolvasása után a számvizsgáló bizottság tette meg jelentését, melynek alapján a közgyűlés az 1934. évi zárszámadást 8.754 P 43 fill. bevétellel és 8.032 P 25 fill. kiadással helyesnek ismerte el.

Az igazgató évi jelentése beszámol a kubikgyödrökben rekedt ivadék megmentése iránt tett lépésekről, amelyekkel 14 q halivadékot mentettek meg. Mivel ivásra alkalmas árvíz nem volt, 6,5 q nemesponty-ivadékot helyeztek ki. Mind ezt a népesítést, mind az állami támogatásként kapott 3 láda süllő ikra kihelyezését kielégítő siker koronázta. Az Országos Halászati Felügyelőség által tervezett ivadéknivelő telep fogja azonban a népesítés kérdését a leggyorsabb módon megoldani. Az építkezést előreláthatólag még a kora tavasszal végre lehet hajtani. Jelentős léppéssel haladt előre a hullámtéri mélyedések halászatának rendezése is, és csak kevés számú esetben kellett hatósági egyezkedés megindítását kérni. Halászati jogosultságot illető kérdések, bérleszállítási kérelmek tárgyalása után az 1934. év tisztá jövedelmének miként való szétosztása felől határoztak és az 1935. évi költségvetést 12.010 P-ben állapították meg. Végül az üzemtervnek a fenékhorgászt tiltó rendelkezéssel való kibővítését határozták el és a közgyűlés utasította a vezetőséget, hogy az üzemtervnek ilyen értelemben való módosítása iránt a törvényes lépéseket tegye meg. Néhány folyóügy és indítvány letárgyalása után elnök a közgyűlést bezárta. N.

Megalakult a Balatoni Sporthorgász Társaság. Az elmúlt év december hó 14-én megalakult a földművelésügyi minisztériumban tartott ülésén a Balatoni Sporthorgász Társaság.

Az alakuló közgyűlésen megejtett egyhangú szavazással a Társaság díszelnöke vitéz Szurmay Sándor báró, nyug. honv. miniszter, elnöke dr Szabó Gusztáv műeg. r. tanár, társelnökök vitéz Bartha Károly tábornok és Kovácsné Vilmos fővárosi tanácsnok, igazgatója Székely Körmöczy Sándor mérnök, titkár dr Szentmiklósy József főv. tanácsjegyző, pénztáros Szalkay Béla gyáros és ügyésze dr Fertsek Leó főv. tisztí ügyész. Az alakuló közgyűlés a sporthorgász társadalom kiválóságaiból 12 tagú választmányt is választott.

A közgyűlés dr Szabó Gusztáv elnök indítványára egyhangúlag dísztaggá választotta Tormay Béla államtitkárt és Fischer Frigyes miniszteri tanácsost az Országos Halászati Felügyelőség vezetőjét.

A Balaton-kultusz emelése érdekében sok sikert kívánunk az új egyesületnek. I.

Külföldi lapszemle.

Az élőhalaknak víz nélkül való szállítását akarta eltiltani a német állatvédő egyesület. A halászati érdekeltségek viszont ezt elleneztek, azt vitatva, hogy a hal nem szenved a szárazon való szállítás alatt, mert ha újra vízbe kerül, csakhamar feléled, sőt a kisméretű víztartályban való szállítás sokkal inkább megtöri. A berlini rendőrfőkapitány a szárazon való szállítást olyképen engedé-

lyezte, hogy a halakat nedves zsákszövettel bélelt nagy kosarakba kell pakkolni, a szállítás ideje pedig egy órán túl ne terjedjen. Fischerei Zeitung, dec. 9.

A német halpiac szabályozása. A közlekedési minisztérium december 7-én kelt rendeletével felhatalmazta a birodalmi közlekedési biztost, hogy a ponty termelői árat megállapítsa. A kiadott rendelkezés métermázsánként 105 márkában szabja meg a minimális árat, amelyet a termelők részére a feladó állomáson fizetni kell. A régebbi kötésekre ez a rendelkezés nem hat ki és az ár-minimalás hasznát csak azok a tógazdák látják akiknek még eladatlan haluk van, vagy az eladásnál idevonatkozólag a megfelelő kikötést felvették. A kereskedelem a megállapított termelői árhoz a spannungot hozzákalkulálta és így 130 márka nagybani és 170-180 márka detail ár alakult ki. A rendelkezést áthágó termelőt vagy kereskedőt rendbüntetéssel fogják sújtani.

Fischerei Zeitung, dec. 16.

Állami támogatás a halászoknak háló beszerzésre. A német kormány 225 ezer márkát bocsát e célra rendelkezésre olyképen, hogy 20 %-át adja segélyként hálóanyag költségeinek, a többi költségekre pedig 6 év alatt törleszthető 4 %-os kölcsönt engedélyezhet.

Fischerei Zeitung, dec. 23.

Csehszlovákia halászati viszonyai az elmúlt évben. A rendkívüli szárazság nagy kárt okozott úgy a nyílt vizek halászatánál mint a tógazdaságokban. A folyóvizekben az abnormális alacsony vízállás miatt sok helyen a hal és a rák állomány kidőglött, a veszteség több ezer métermázsára rúg. A veszély amiatt is nőtt, mert a folyóvizekbe vezetett gyári és városi szennyvizek káros hatása a kis vízállás miatt intenzívebbé vált. Sajnos, a vonatkozó fontos törvényjavaslatok még mindig késnek, így az új vízjogi törvény, azonkívül a készülöben levő halászati törvény előmunkálatai is csigalassúsággal haladnak. A folyami halászatnak nagy kárt okoz a gyapjasollóú rák terjedése, szaporodik azonkívül a pézsmapocok is. A tógazdaságok közül a déli részen fekvők kevésbé szenvedtek a szárazság miatt, úgy hogy a pontytermés végeredményben nagyobb mint 1933 évben. A halarak az elmúlt évben lefelé mentek főleg a nyári szezonban. A fürdőző és utazó közönség száma növekedett ugyan, de a devizakorlátozások a fogyasztást erősen apaszták. Főleg a piaci pisztráng ára esett. A halkereskedelem újszólván csak a belső fogyasztás ellátására szorítkozott, s azt a fokozatosan fejlesztett propaganda erősen emelte.

Der Deutsche Fischer, jan. 1.

UJDONSÁGOK—VEGYESEK.

Az első külföldi adat magyar jelzett hal fogásáról. A belgrádi limnológiai kongresszuson történt megállapodás értelmében Karlo Langhoffer jugoszláv halászati felügyelő úr múlt évi december hó 28-án kelt levelében értesített, hogy egy halász 7031 számot viselő hivatalos magyar haljellel ellátott kecségét fogott Gardinovec község határában, a titeli járás bácskai oldalán a Dunából, múlt évi augusztus hó 26-án. A hal 48 cm hosszú és 65 dekagramm súlyú volt és a jugoszláv földművelésügyi minisztériumnak lett beszolgáltatva.

Ezt a kecségét több más hallal együtt, feljegyzéseim szerint Tolna mellett, Domborinál 1933. szept. hó 28-án jelöltem meg, s méreteit akkor dr Isgum Ádám tisztelt barátommal állapítottuk meg a legnagyobb gondossággal. Hosszúsága 43 cm, súlya 30 dekagramm volt. Ez a kecsége tehát tízenegy hónap alatt, míg a jelet viselte és mialatt a Dunán lefelé több mint kétszáz kilométernyire vándorolt, hosszúságban 5 cm-t, súlyban 35 dekagrammot gyarapodott. Ezek egyben az első biztos adatok a kecsége növekedésére.

Az értesítésért Langhoffer úrnak ezúton is köszönetet mondunk. Dr U. E.

IRODALOM—KÖNYVISMERTETÉS.

Népies halászat a Középtiszán és a tiszántúli kisvízen. XIV. táblával és 78 képpel. Irta dr Ecsedi István.

A szerző a debreceni Déri múzeum igazgatója, s 15 évi kutatásai alapján a tiszántúli vidékek halászéletét, szerszámain, halfogási módjait dolgozta fel nagy szakértelemmel, de a mű a közönség számára is tanulságos és szórakoztató olvasmányt nyújt. A kutatások a Tiszának Vasárosnaménytől Szolnokig terjedő szakaszára, a Hortobágy, Körös, Berettyó és Bodrog vízfolyásokra, továbbá a Sárrét és Ecsedi láp vidékére terjedtek ki. Az anyag a következő fejezetekre oszlik: 1. Eszköz nélküli halászat. 2. Reszesztő halászat. 3. Útó halászat. 4. Horgászat. 5. Borító. 6. Kereső. 7. Kerítő. 8. Vető halászat. Külön fejezet tárgyalja a jégalatti halászatnak a tiszántúli vidéken szokásos módjait, ismerteti a halakon kívül a rák, béka, pióca fogását, a nádvágot, végül a tanulmányozott vidéken a halászok életét. Találunk Herman Ottó által nem ismertett halászati módok (palónyázás, lapso-lózás) és eszközök leírását.

Végül mintegy 350 mesterszó jegyzéke egészíti ki a munkát amelyek egyrésze Herman Ottónál nincs felsorolva, egyrésze pedig a kifejezésben többé-kevésbé eltér.

Az illusztrációkat német szöveg is kíséri és a végén rövid németnyelvű kivonat ismerteti a tartalmat.

A 186 oldalas mű a debreceni városi nyomda kiadásában jelent meg. Bolti ára 1 P.

Richtlinien zur Karpfenfütterung. Zweite vermehrte und verbesserte Auflage von dr Emil Walter. A német wienlbachi állami kísérleti tógazdaság hosszú időn át vezetője, a helyes népesítés, takarmányozásra vonatkozó irányelveket fektette le rövid kivonatban ezen 20 oldal terjedelmű füzetben. A gazdasági krízis szükségessé teszi, hogy a termelésnél minden felesleges kiadást kerüljünk, ezért e kísérleti tapasztalatokon nyugvó szakmunka a hazai viszonyok között is tájékoztatást ad a pontytermelés részletkérdéseiben. *Illésy.*

Árjegyzés. A Halbizományi és Halértékesítő Rt. és a Zimmer Ferenc halkereskedelmi Rt.-től nyert értesítés szerint *december* hó folyamán a nagybani halárak kilogrammonként a következők voltak:

Édesvízi élőponty	nagy	0.90—1.10 P
	kicsi	0.85—1.10 „
Édesvízi jegeltponty	közép	0.50—0.90 „
Balatoni fogassüllő	I. oszt.	4.00— — „
	II. „	2.80— — „
	III. és IV. „	2.20— — „
Dunai süllő	I. oszt.	4.00—5.00 „
	II. „	3.00—3.50 „
	III. „	2.00—2.20 „
	IV. „	1.80—2.00 „
Harcsa (élő)	4 kg-tól felfelé	2.80—3.20 „
	2—4 kg-ig	2.00—2.80 „
	1—2 kg-ig	2.00— — „
	1 kg-on alul	1.80— — „
Harcsa (jegelt)	nagy, vágó	2.00—2.60 „
	közép	2.00—2.60 „
	kicsi	1.00—1.60 „
Csuka élő		1.60—2.20 „
Csuka jegelt		0.90—1.60 „
Compó		0.90—1.00 „
Pisztrángsügér		1.20—1.40 „
Kecsege		1.60—3.50 „
Kárász		0.80—1.00 „
Ön		0.50—0.80 „
Balatoni keszeg		0.40— — „
Fehérhal		0.35—0.45 „

Forgalom vontatott, irányzat lanyha.

A lap kiadásáért felelős: Dr Unger Emil.

HALBIZOMÁNYI ÉS HALÉRTÉKESÍTŐ R.T.

HALNAGYKERESKEDÉS
BUDAPEST

Telep és iroda: Elárusítóhely:

IX., Csarnok tér 5. IX., Közp. vásárcsarnok.

Központi iroda: V., József tér. 8. T.: Aut. 809-22.

TELEFÓNSZÁM: NAPPAL: ÉJJEL: SZÁLL. OSZT.:

AUT. 856-36 AUT. 591-22. AUT. 687-16.;

LEVÉLCÍM: BUDAPEST 4., POSTAFIÓK 271.

Megvesszük tógazdaságok egész haltermését, szállítunk a Magyar Tógazdaságok r. t. kezelésében levő tógazdaságokból elsőrendű gyorsnövésű cseh, bajor egy- és kétnyaras pontyokat, anyapontyokat s minden más tenyészhalat, megtermékenyített fogassüllő-ikrát, valamint etetési üzemre berendezett tógazdaságok részére különféle haltakarmányt.

MAGYAR TÓGAZDASÁGOK R.-T.

BUDAPEST, V., JÓZSEF TÉR 8.

TELEFÓN: AUTOMATA 809—21. SZ.

LEVÉLCÍM: BUDAPEST 4., POSTAFIÓK 271.

Több mint 6000 kat. hold terjedelmű tógazdaságaiból szállít tenyésztésre

nemestörzsű egy és kétnyaras pontyot, pontyanyákat, harcsa-, fogassüllő-ivadékokat és fogassüllő-ikrát a következő helyekről: Balatonföldvár, Bia, Bicske, Gelej, Hortobágy, Iszkaszentgyörgy, Mike, Nagyláng, Órpuszta, Pellérd, Sárd, Sáregres, Sárszentmiklós, Somogyzentmiklós, Szabadbattyán, Tápíószecső, Tüsképusztáról és Varászlóról.

BARTA LIPÓTNÉ

HALKERESKEDŐ

IRODA: AUT. 850-71
TELEFÓN:
ÜZLET: AUT. 855-84

Budapest, IX. ker.
KÖZP. VÁSÁRCSARNOK

ZIMMER FERENC Halkereskedelmi Rt.

Veszünk és eladunk
bármily mennyiségű
élő- és jegelthalat.

Telefonszámok:

Központi vásárcsarnok: Aut. 854—48

Fióküzlet: V., József tér Aut. 816—79.

Iroda: VIII., Horánszky u. 19. J. 335—39.

Budapest, Közp. Vásárcsarnok.

HALÁSZ-HÁLÓ

puha insleg és kötél, hálófonal, parafa alatt-ság, rebzsinór minden mennyiségben kapható

ÁDÁM MIKSA
RT.-NÁL BUDAPEST

Főüzlet: IV., Ferenc József rakpart 6-7. T.: Aut. 843-10.

..... A Ferenc József híd és Erzsébethíd között

Fióküzlet: VII., Thököly út 16. szám. T.: József 361-71.

..... A Keleti pályaudvar ind. oldalával szemközt